

Aanmelding

Internationale Commissie ter Bescherming van de Rijn

Kaiserin-Augusta-Anlagen 15

56002 Koblenz, Duitsland

Tel.: +49-(0)261-94252-0

Fax: +49-(0)261-94252-52

e-mail: sekretariat@iksr.de

www.iksr.org

Het aantal deelnemers is beperkt tot 70 personen

- De workshop is al volgeboekt! -

Gelieve ons mee te delen of u op beide dagen van de workshop aanwezig zult zijn, of u de excursie zult bijwonen en (indien van toepassing) aan welke van de drie werkgroepen u op de tweede dag van de workshop wilt deelnemen.

De workshop vindt plaats in het Regeringspresidium van Freiburg

Schwarzwaldsaal, Bissierstraße 7, 79114 Freiburg im Breisgau

tram 1 of 3, halte Runzmattenweg

routebeschrijving: [http://www.rp.baden-](http://www.rp.baden-wuerttemberg.de/servlet/PB/menu/1029302/index.html)

[wuerttemberg.de/servlet/PB/menu/1029302/index.html](http://www.rp.baden-wuerttemberg.de/servlet/PB/menu/1029302/index.html)

Hotels in Freiburg:

Hotel Barbara in het centrum van Freiburg (www.hotel-barbara.de)

Hotel voor mensen die aan allergieën lijden: "Classic" op het terrein voor jaarbeurzen in Freiburg (Freiburger Messegelände) (www.hotelclassic.de)

Hotel garni zur Bischofslinde, het dichtst bij het Regeringspresidium (www.hotel-bischofslinde.de)

Intercity Hotel aan het centraal station van Freiburg (www.Intercity-Freiburg.de)

Informatie over andere hotels krijgt u bij de Freiburger Touristeninformation

Tel. +49-(0)761/ 3881-880

touristik@fwtm.freiburg.de

<http://www.freiburg.de>

Workshop

"Masterplan trekvissen Rijn"

op dinsdag 27 en woensdag 28 april 2010
in Freiburg im Breisgau

- Programma -

10.05u – 10.15u Pauze met posterpresentatie (in het Duits en het Frans):
Christiane Alonso, FR, Région Alsace: Het project INTERREG IVA
"Herdynerisering van de oude loop van de Rijn"

10.15u Thomas Müller, DE, voorzitter van de ad-hocgroep "Biologische
passeerbaarheid" van de IKSMS: Inventarisatie van de
biologische passeerbaarheid in het werkgebied Moezel-Saar

10.30u Christian von Landwüst, DE, Bundesanstalt für Gewässerkunde:
Plannen voor het herstel van de passeerbaarheid van Duitse
waterwegen

10.45u Discussie

10.55u – 11.15u Koffiepauze

Onderwerp 2: Soortenbescherming: voorbeelden elft en Bodenmeerforel
Onder leiding van: Erich Staub, CH, BAFU

11.15u Peter Beeck, DE, Geschäftsstelle Life Maifisch: EU-Life-project
"De herintroductie van de elft in het Rijnsysteem"

11.30u Andreas Becker, Peter Rey, DE, Institut für angewandte
Hydrobiologie, HYDRA: De meerforel in het Bodenmeer en de
Alpenrijn: de soort is gered, maar slechts in een deel van het
vroegere areaal

11.45u Discussie

**Onderwerp 3: De Duits-Franse Bovenrijn – samenwerken in het
Rijntraject dat voor de grootste uitdagingen staat**
Onder leiding van: Michel Holl, voorzitter van de expertgroep FISH van de ICBR

11.50u Jacky Letzelter, Alain Garnier, FR, Electricité de France:
Vernieuwing van de vergunning van de waterkrachtcentrale van
Kembs: een set maatregelen van formaat om het ecosysteem in
stand te houden

12.05u Gerhard Bartl, DE, Regeringspresidium Freiburg: Het Elz-
Dreisamsysteem: toekomstig leefgebied voor trekvis (met
korte informatie over de excursie)

12.20u Georg Lutz, DE, Landratsamt Lörrach: De Wiese – een
belangrijke rivier voor het zalmprogramma

12.30u Discussie

12.40u – 14.00u Lunch (in de kantine van het Regeringspresidium)

14.00u tot uiterlijk 18.00u Excursie naar het Elz-Dreisamgebied:
Potentiële paaigronden en opgroeihabitats voor zalmen; bereikbaarheid; reeds
uitgevoerde maatregelen

19.00u Diner (buffet) in de Schwarzwaldsaal met een optreden van het koor
van het Regeringspresidium

Vanaf 20.30u is er in de **Weinstube** Oberkirch op de Münsterplatz in het
centrum van Freiburg een tafel gereserveerd voor de deelnemers aan de
workshop.

Woensdag, 28 april 2010

Vanaf 9.00u **Groepswerk**
In elke groep worden er eerst twee inleidende presentaties van telkens tien
minuten gehouden, vervolgens kan er worden gediscussieerd om tot slot te
komen tot uitgewerkte producten.

Onderwerpen:

1. Passeerbaarheid

Onder leiding van: André Weidenhaupt, Luxemburgs waterdirecteur
Wordt in drie talen getolkt (Nederlands, Duits en Frans)

9.05u – 9.15u: *Eerste inleidende presentatie:* Jochen Ulrich, DE/CH,
Energiedienst AG: Rheinfelden: een van de grootste nieuwe
waterkrachtcentrales in een Europese rivier krijgt een seminatuurlijke
bypass

9.15u – 9.25u: *Tweede inleidende presentatie:* Reinhard Hassinger, DE,
Universiteit Kassel: Lokstroompompen en fijnroosters: nieuwe technische
ontwikkelingen voor een betere visbescherming en stroomopwaartse
vismigratie

2. Habitatmaatregelen en uitzet

Onder leiding van: Michel Holl, voorzitter van de expertgroep FISH van
de ICBR
Wordt in twee talen getolkt (Frans en Duits)

9.05u – 9.15u: *Eerste inleidende presentatie:* Karin Schindehütte, DE,
MUNLV NRW: Natuurlijke voortplanting van zalmen in het stroomgebied
van de Sieg in Noordrijn-Westfalen – stand van zaken en perspectieven

9.15u – 9.25u: *Tweede inleidende presentatie:* Gabriel Edel, FR,
Saumon-Rhin: Uitzetmaatregelen en activiteiten ter bevordering van de
natuurlijke voortplanting van de Atlantische zalm in de Elzas

3. Bijvangst en illegale vangst van beschermde trekvissen

Onder leiding van: Joost Backx, NL, RWS Waterdienst

Wordt in twee talen getolkt (Nederlands en Duits)

9.05u – 9.15u: *Eerste inleidende presentatie:* Erwin Winter, NL, IMARES:
Bijvangst van salmoniden en andere trekvissen

9.15u – 9.25u: *Tweede inleidende presentatie:* Heiner Klinger, DE,
LANUV: Balans van de visserijcontroles aan de monding van de Sieg, een
“hotspot” voor trekvissen

9.50u – 10.00u *Korte pauze*

10.00u – 10.50u Voortzetting van het groepswerk

10.50u – 11.05u *Koffiepauze*

11.05u – 11.50u Voortzetting van het groepswerk, uitwerking van producten
(aanbevelingen, presentaties)

11.50u – 12.00u *Korte pauze*

12.00u – 13.15u **Plenum:** Presentatie van de resultaten van het groepswerk
Onder leiding van: Walter Binder, Michel Holl

12.00u – 12.15u “Passeerbaarheid”

12.15u – 12.30u “Habitatmaatregelen en uitzet”

12.30u – 12.45u “Bijvangst en illegale vangst van beschermde trekvissen”

12.45u – 13.15u **Conclusie / samenvatting; verdere stappen**

13.15u Sluiting van de bijeenkomst

De ICBR organiseert deze workshop om het “masterplan trekvissen Rijn” voor te stellen en zicht te geven op hoe ver de Rijnsoeverstaten zijn gevorderd bij de uitvoering van het plan. De trekvissoorten die in het masterplan op de voorgrond staan, zijn de Atlantische zalm, de zeeforel, de Bodenmeerforel en de elft.

De workshop is onderverdeeld in twee blokken: voordrachten en groepswerk. Tijdens het groepswerk kunnen alle actoren die meewerken aan de uitvoering van het masterplan vrijelijk informatie uitwisselen. Actoren zijn bijvoorbeeld nationale waterbeheerders, vertegenwoordigers van diensten voor natuurbescherming, op visserij gespecialiseerde adviesbureaus, gebruikers (vertegenwoordigers van de scheepvaart, beheerders van waterkrachtcentrales, beroepsvissers en hengelsporters) en ngo's. Het streven is erop gericht om samen oplossingsrichtingen uit te werken voor de grote uitdagingen waarvoor het Rijngebied bij de opbouw van stabiele, zichzelf in stand houdende trekvispopulaties komt te staan.

Programma - stand van 8 april 2010 -

Dinsdag, 27 april 2010

Vanaf 8.15u **Aanmelding** van de deelnemers

9.00u **Verwelkoming** door Ulrike Pfarr, Regeringspresidium Freiburg
Welkomstwoorden
Julian Würtenberger, voorzitter van het Regeringspresidium Freiburg
Jacques Sicherman, voorzitter van de ICBR

Onderwerp 1: De Rijn en zijn zijrivieren – weer leefgebied voor trekvissen

Onder leiding van: André Weidenhaupt, Luxemburgs waterdirecteur en voorzitter van de expertgroep SALM van de ICBR

9.20u Jörg Schneider, DE, Büro für Fischökologische Studien:
Totaalanalyse van de effectiviteit van maatregelen voor trekvissen in het stroomgebied van de Rijn

9.35u Walter Binder, voorzitter van de werkgroep Ecologie van de ICBR: Het “Masterplan trekvissen Rijn”: op weg naar zichzelf in stand houdende, stabiele populaties

9.50u André Breukelaar, NL, RWS Waterdienst: De Kier, opening van de Haringvlietdam: een belangrijke verbetering voor de ecologische status van de Rijn